

Õiguskantsler

[...]

Teie 17.07.2023 nr

Meie 30.08.2023 nr 14-7/231058/2304407

Lastega suhtlemine

Austatud [...]

Kirjutasite [...] õiguskantslerile, et Teil oli keeruline oma lastega ühendust saada sel ajal, kui nad elasid [...] Turvakodus. [...] küsisite õiguskantslerilt, mille alusel võisid Teie lapsed aega veeta võimalikus hooldusperes.

[...]

[Perekonnaseaduse](#) (PKS) § 143 lõike 1 kohaselt on lapsel õigus suhelda vanemaga, kui vanema suhtlusõigust pole piiratud. Last vanemaga suhtlema sundida aga ei saa – see on tema õigus, mitte kohustus. Vanem peab aktsepteerima, kui laps kõnet vastu ei võta või sõnumitele ei vasta.

Lapsega kokku saades või telefonitsi vesteldes peab vanem käituma vastutustundlikult ega tohi last süüdistada, hirmutada ning muul moel kahjustada. Kuna lapse turvalisuse tagamine on turvakodu kohustus ([sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 33 lg 1), võib turvakodu kohtumise või kõne vanemaga katkestada, kui see last kahjustab. Vanemal tuleb arvestada ka lapse päevakava (sh uneaja) ja muude tegemistega. Seetõttu ei pruugi vanemal igal ajal olla võimalik turvakodus viibiva lapsega suhelda.

[Kohalik omavalitsus] andis kirjaliku nõusoleku, et lapsed ja võimalik hoolduspere võivad kohtuda nii turvakodus kui ka väljaspool seda. [Kohalikul omavalitsusel] kui eestkostjal on õigus määrata lapse viibimiskohta (PKS § 172 ja § 124 lg 1), seega võib ta lubada lapsel olla ka sobivaks hinnatud hooldusperes. Sotsiaalkindlustusamet hindab pere sobivaks pärast seda, kui on kontrollinud, kas pere vastab SHS §-s 45¹³ sätestatud nõuetele, ning leidnud pereuringu ja kodukülastuse põhjal, et pere suudab last kasvatada (hoolduspere hindamise [määrus](#)).

Sotsiaalkindlustusameti nõustaja kinnitas, et pere on hinnatud sobivaks vastavalt SHS § 45⁶ lõikele 5 ning pere andmed on kantud sotsiaaltoetuste ja -teenuste andmeregistrisse SHS § 45¹⁰ lõike 2 kohaselt.

Sotsiaalkindlustusamet on oma [kodulehel](#) selgitanud, kuidas lapsele sobiv hoolduspere leitakse. Enne kui kohalik omavalitsus sõlmib hoolduspere lepingu, korraldatakse lapse ja pere kohtumised. Kohtumisi on vaja selleks, et laps saaks pere ja nende elukohaga tutvuda. Seejärel kuulatakse ära lapse arvamus. Selle arvamuse ja muude oluliste asjaolude põhjal saab

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

lastekaitsetöötaja veenduda, kas lepingu sõlmimine konkreetse hooldusperega on lapse parimates huvides. Lapse huvidest lähtumist ja lapse arvamuse väljaselgitamist nõuab [lastekaitseaduse](#) § 21.

[...]

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Margit Sarv 6938424
Margit.Sarv@oiguskantsler.ee